
NATURVÄRDE SINVENTERING

AROSEKEN BOSTÄDER AB

**NATURVÄRDE SINVENTERING INFÖR DETALJPLAN FÖR EFFEKTEN 5 I FINNSLÄTTEN I
VÄSTERÅS KOMMUN, VÄSTMANLANDS LÄN**

UPPDRAGSNUMMER 30033280



2022-02-24

SWECO AB

KIRSI JOKINEN

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
1.1	Bakgrund	1
1.2	Syfte	1
2	Metod	2
2.1	Metodbeskrivning	2
2.2	Metodval i det här uppdraget	2
2.3	Tidpunkt och ansvarig personal	2
2.4	Informationskällor och litteratur	2
2.5	GIS och fältdatafångst	2
2.6	Osäkerhet	3
2.7	Naturvårdsarter	3
3	Resultat	4
3.1	Inventeringsområdet och det omgivande landskapet	4
3.2	Resultat av förstudien	5
3.3	Resultat av fältstudien	5
3.3.1	Naturvärdesobjekt	5
3.3.2	Naturvårdsarter	7
3.3.3	Värdeelement	7
4	Rekommendationer	9
5	Källor	10
5.1	Webbsidor	10
5.2	Litteratur	10

Bilaga 1 – Objektskatalog

Bilaga 2 - Värdeelement

1 Inledning

1.1 Bakgrund

En detaljplan ska tas fram för fastigheten Effekten 5 i södra Finnslätten i Västerås. Fastigheten består idag av två verksamhetsbyggnader från 1970-talet med markparkering och ett skogsområde. En ny detaljplan ska tas fram för att pröva möjligheten för skola och bostäder i området. Den här naturvärdesinventeringen utgör ett underlag för detaljplanearbetet och miljökonsekvensbeskrivningen. Inventeringsområdet är 21,5 hektar stort och ligger nordost om Västerås centrum (Figur 1).

1.2 Syfte

Syftet med en naturvärdesinventering är att identifiera och avgränsa de geografiska områden i landskapet som är av positiv betydelse för biologisk mångfald samt att dokumentera och naturvärdesbedöma dessa.



Figur 1. Inventeringsområdet ligger nordost om Västerås centrum.

2 Metod

2.1 Metodbeskrivning

Inventeringen har genomförts enligt Svensk Standard SS 199000:2014 *Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning* med tillhörande Teknisk rapport (SIS-TR 199001:2014).

2.2 Metodval i det här uppdraget

Naturvärdesinventeringen består av en förstudie och en fältinventering. När det gäller noggrannheten har ambitionsnivån *medel* valts. Det innebär att naturvärdesobjekt som är minst 0,1 ha stora och linjeformade objekt som är minst 50 m långa och 0,5 m breda har eftersökts.

Inventeringen har vidare genomförts med tilläggen *naturvärdesklass 4, värdeelement och detaljerad redovisning av artförekomst*.

Följande värdeelement karterades:

- Skyddsvärda träd. Särskilt skyddsvärda träd enligt Naturvårdsverkets definition, grova träd enligt Skogsstyrelsens definition (Skogsstyrelsen 2020), hålträd och träd med förekomst av naturvårdsarter.
- Död ved
- Stenrösen, stora block och andra stenmiljöer.
- Vattenmiljöer såsom småvatten.

2.3 Tidpunkt och ansvarig personal

Ansvarig för naturvärdesinventeringen och sammanställningen av rapporten är Kirsi Jokinen, Sweco AB. Fältinventeringen utfördes den 26 oktober 2021. Ansvarig för interngranskning av rapporten hos Sweco är Sara Öhmark.

2.4 Informationskällor och litteratur

Ett flertal källor (databaser och webbtjänster) har använts för att dels kartlägga tidigare kända naturintressen i inventeringsområdet, dels undersöka om det finns skyddade områden enligt 7 kapitlet miljöbalken. Källorna som har använts som underlag för avgränsningar och bedömningar i det här uppdraget listas i referenslistan sist i rapporten.

2.5 GIS och fältdatafångst

För insamling av data i fält användes ArcGIS online Collector i koordinatsystem SWEREF 99 TM. Noggrannheten med denna utrustning är 5-15 meter. GIS-skikt med naturvärdesobjekt och artfynd har upprättats.

2.6 Osäkerhet

Olika naturvårdsarter är synliga under olika delar av säsongen. Därmed är arter som inte varit möjliga att se vid inventeringstillfället och som inte finns inrapporterade sedan tidigare inte omnämnda i rapporten. I det här fallet gäller det främst marksvampar som hade kunnat observeras i större utsträckning vid inventering tidigare på hösten.

I Artportalen finns bara de fynd som har rapporterats in. Avsaknad av artfynd betyder därför inte att en art inte finns i det aktuella området, utan enbart att ingen har rapporterat in den. Det kan även förekomma okända fel i artidentifieringen eller i positioneringen då Artportalen är en öppen databas där även privatpersoner kan rapportera.

2.7 Naturvårdsarter

Naturvårdsarter omfattar arter som indikerar att ett område har naturvärde och arter som i sig är av särskild betydelse för biologisk mångfald (Tabell 1). Hotade arter och rödlistade arter tillmäts större betydelse än övriga arter som ingår i begreppet naturvårdsarter.

Tabell 1. Beskrivning av de olika typerna av naturvårdsarter.

Naturvårdsart	Beskrivning
Skyddade arter	Fridlysta eller skyddade arter är arter som omfattas av förbud enligt 4-9§§ Artskyddsförordningen.
Rödlistade/hotade arter	En nationell rödlista är en sammanställning av arters status (utdöenderisk) inom ett lands gränser. Arter bedöms till följande kategorier: akut hotad (CR), starkt hotad (EN), sårbar (VU) och nära hotad (NT). Hotade arter är arter som rödlistats i någon av kategorierna akut hotad (CR), starkt hotad (EN) och sårbar (VU).
Signalarter	Signalarter har tagits fram för att indikera skyddsvärda naturmiljöer bland annat inom Skogsstyrelsens nyckelbiotopsinventering, Jordbruksverkets ängs- och betesmarksinventering samt Trafikverkets inventering av artrika vägkanter. De används även för bedömning av artvärde vid naturvärdesinventering.
Typiska arter	Typiska arter är arter vars förekomst indikerar gynnsam bevarandestatus hos aktuell naturtyp enligt EU:s art- och habitatdirektiv.
Ansvarsarter	Ansvarsarter är arter som har en betydande del av sin totala population inom ett begränsat geografiskt område i Sverige eller regionen.
Nyckelarter	Nyckelart är en art vars förekomst på ett avgörande sätt påverkar förutsättningar för biologisk mångfald.

3 Resultat

3.1 Inventeringsområdet och det omgivande landskapet

Det inventerade området omges av Fredholmsgatan i norr, Lugna gatan i väst, Österleden i söder och ett skogsområde i öst. I norra delen av inventeringsområdet finns verksamhetsbyggnader med omgivande parkeringar på asfalterad mark (Figur 2). Längs norra gränsen av inventeringsområdet finns ytor med gräsmatta, med enstaka planterade prydnadsbuskar och -träd. Vid parkeringsplatser finns två alléer. Området väster och söder om byggnaderna utgörs av skog.

Skogen i västra delen av inventeringsområdet är blandskog medan skogen söder om byggnaderna är barrdominerad. I nordvästra hörnet av inventeringsområdet finns en trädunge omgiven av cykel- och bilvägar (Figur 3). I trädungen växer tall, björk och ek. Flera stigar finns i skogsområdena.

Terrängen är flack med en mindre kulle i södra delen av området. Marken är frisk.

I landskapet som omger inventeringsområdet fortsätter samma typ av skog mot norr och öst. Väster om inventeringsområdet finns industriområden och mot söder finns bostadsområden.



Figur 2. I norra delen av inventeringsområdet finns byggnader, parkeringsplatser och gräsmattor.



Figur 3. I nordvästra hornet av inventeringsområdet finns en trädunge.

3.2 Resultat av förstudien

I Artportalen finns fynd av långhornsbi och andra insekter inrapporterade från Fredholmsgatan, vid norra gränsen av inventeringsområdet. Långhornsbi anges vara en signalart för marker med en rik fauna för blomlevande insekter. Sannolikt förekommer dessa arter på norra sidan Fredholmsgatan där det finns grusiga slänter som omges av ängsartad vegetation. De intensivt skötta gräsmattorna inom inventeringsområdet bedöms inte vara intressanta för arter som gynnas av blomrikedom.

3.3 Resultat av fältstudien

3.3.1 Naturvärdesobjekt

Totalt fyra naturvärdesobjekt avgränsades inom inventeringsområdet. Naturvärdesobjekten utgörs av barrskog, blandskog och två alléer. Samtliga naturvärdesobjektet bedömdes ha visst naturvärde (Tabell 2). Den norra delen av inventeringsområdet med byggnader, parkeringsplatser och små ytor med gräsmatta är påverkad av mänsklig aktivitet i så hög utsträckning att området bedömdes hålla lågt naturvärde

Naturvärdesobjekten redovisas på karta i Figur 4 och beskrivs i detalj i Bilaga 1.

Tabell 2. Resultatet av fältinventeringen. Antal identifierade naturvärdesobjekt inom inventeringsområdet.

Naturvärdesklass	Antal naturvärdesobjekt
1 – Högsta naturvärde Av särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på nationell eller global nivå.	0
2 – Högt naturvärde Av särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på regional eller nationell nivå.	0
3 – Påtagligt naturvärde Av särskild betydelse att den totala arealen av dessa områden bibehålls eller blir större samt att deras ekologiska kvalitet upprätthålls eller förbättras.	0
4 – Visst naturvärde Av betydelse för den biologiska mångfalden att den totala arealen av dessa områden bibehålls eller blir större samt att deras ekologiska kvalitet upprätthålls eller förbättras.	4



Figur 4. Naturvärdesobjekt som avgränsades vid naturvärdesinventeringen.

6(10)

NATURVÄRDESINVENTERING
2022-02-24

3.3.2 Naturvårdsarter

Inga naturvårdsarter påträffades i samband med naturvärdesinventeringen.

3.3.3 Värdeelement

I inventeringsområdet noterades totalt 13 värdeelement. *Övriga värdeelement* (8 stycken) inkluderar stenmiljöer i form av stora block, ett stenröse, och en klippvägg (Figur 6). *Död ved* (5 stycken) inkluderar lågor och stående döda träd av gran och björk (Figur 6).

Inga värdefulla träd hittades. Däremot finns det gott om äldre tallar, med en stamdiameter på runt 60 cm. För att klassificeras som ett grovt träd, enligt Skogsstyrelsens definition, ska tallar i Svealand ha en diameter i brösthöjd på minst 70 cm (Skogsstyrelsen 2020).

Värdeelementen finns beskrivna i Bilaga 2.



Figur 5. En karta över de fynd av värdeelement som gjordes vid naturvärdesinventeringen.



Figur 6. Exempel på värdeelement i inventeringsområdet. Död ved till vänster och stort block till höger.

4 Rekommendationer

Den största delen av skogen i inventeringsområdet håller visst naturvärde. Visst naturvärde innebär att området har viss positiv betydelse för biologisk mångfald. Varje enskilt område med denna naturvärdesklass behöver inte vara av betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald, men det är viktigt att den totala arealen av dessa områden bibehålls.

Skogen är typisk stadsnära skog med viss variation bland trädslag och -ålder. Påverkan från skogsbruksåtgärder märks genom att gamla träd saknas och endast mycket sparsamt med död ved förekommer. I södra delen av skogsområdet förekommer det allmänt med äldre tallar, som är på gränsen till att bli naturvärdesträd. Om tallarna får växa kvar kommer de i framtiden vara värdefulla för biologisk mångfald. Så många som möjligt av de äldre tallarna i södra delen av inventeringsområdet bör därför sparas. Tallarna växer dock skuggigt, vilket innebär att de tallknutna arter som förekommer på soliga platser inte trivs här. Det kan därför vara en fördel att tänka på att spara tallar på platser som blir solbelysta. Om äldre tallar avverkas kan en del av träden lämnas kvar som död ved i de områden som lämnas orörda.

Vid framtagande av en detaljplan bör hänsyn tas till de utpekade värdeelementen. Död ved och stora block kan flyttas till de delar av inventeringsområdet där naturmark lämnas kvar.

För åtgärder som riskerar att skada de två alléerna behöver man ansöka om dispens från det generella biotopskyddet.

Länsstyrelsen anser att förekomsten av fladdermöss bör undersökas. Inventeringens resultat tyder inte på att området skulle vara av särskilt vikt för fladdermöss. Fladdermöss trivs särskilt i lövrika miljöer som ädellövskogar samt vid näringsrika sjöar och vattendrag. I inventeringsområdet växer blandskog med enstaka unga ekar, men denna skog bedöms vara för ung och tät för att vara av vikt för fladdermöss. Dessutom täcker skogen en liten areal. Inga hålträd, som skulle kunna fungera som viloplatser för fladdermöss, observerades i samband med naturvärdesinventeringen.

5 Källor

5.1 Webbsidor

Artportalen. Fynd av naturvårdsarter söktes för perioden 2010-2021. Hämtad: 2021-10-07

Länsstyrelsen i Västmanlands län. WebbGIS. Hämtad: 2021-10-07

Naturvårdsverket. Skyddad Natur. Hämtad: 2021-10-07

Skogsstyrelsen. Skogens pärlor. Hämtad: 2021-10-07

5.2 Litteratur

Calluna (2016). Ekologiska samband för äldre tall- och ädellövträdmiljöer i Västerås stad.

SIS (2014). Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning. Svensk Standard SS 199000:2014.

SIS (2014). Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Komplement till SS 199000. Teknisk rapport SIS-TR 199001:2014.

Skogsstyrelsen (2020). Handbok – Nyckelbiotopsinventering. 2020-02-24.

Bilaga 1

OBJEKTSKATALOG

Naturvärdesobjekt som identifierats och avgränsats.

Naturvärdesobjekt	1 Blandskog
Naturvärdesklass	4 Visst naturvärde
Areal (ha)	0,2
Naturtyp	Skog och träd
Biotop	Barrblandskog
Naturvårdsarter	-
Artvärde	Eftersom inga naturvårdsarter eller högre artrikedom påträffades bedöms artvärdet vara obetydligt.
Biotopvärde	Genom förekomst av ett skogsbestånd med variation bland trädslag och -ålder samt viss förekomst av värdeelement som död ved bedöms objektet hålla visst biotopvärde.
Natura 2000-naturtyp	-
Beskrivning	Objektet utgörs av flerskiktad blandskog. Trädskiktet utgörs av tall, björk, ek, gran och asp. I buskskiktet växer det ställvis tätt med plantor av lövträd, så som rönn, ek, asp och sålg. I fältskiktet dominerar gräs tillsammans med lingon och blåbär. Även andra växter som harsyra, smultron, stenbär, träjon, skogsfräken och örnbräken förekommer. Sparsamt med död ved förekommer.
Motivering till naturvärdesklass	En samlad bedömning av biotop- och artvärde motiverar att objektet håller visst naturvärde.
Inventerare	Kirsi Jokinen



Naturvärdesobjekt	2 Barrblandskog
Naturvärdesklass	4 Visst naturvärde
Areal (ha)	2,0
Naturtyp	Skog och träd
Biotop	Barrblandskog
Naturvårdsarter	-
Artvärde	Eftersom inga naturvårdsarter eller högre artrikedom påträffades bedöms artvärdet vara obetydligt.
Biotopvärde	Som ett varierat skogsbestånd med förekomst av värdeelement som äldre tallar och stora block bedöms objektet hålla visst biotopvärde.
Natura 2000-naturtyp	-
Beskrivning	Objektet utgörs av barrdominerad skog. Trädskiktet utgörs främst av tall och gran, men även ett inslag av björk finns. Skogen är varierad med träd i olika åldrar, förutom gamla träd som saknas. I trädskiktet förekommer det allmänt med grövre tallar, med en stamdiameter på 40-60 cm. Enstaka tallar med en stamdiameter på drygt 60 cm, som börjar få antydan till skorpbark, påträffades. Marken är frisk. I fältskiktet växer främst blåbär och lingon. I bottenskiktet påträffas bland annat husmossa, väggmossa och kransmossa. På marken ligger spridda mossbevuxna block, varav de flesta är bevuxna med cypressfläta. I sydöstra halvan av objektet finns en liten kulle där det finns rikligt med block på slänterna. Flera stigar korsar området och det är ställvist skräpigt. Objektet fortsätter öster om inventeringsområdet.
Motivering till naturvärdesklass	En samlad bedömning av biotop- och artvärde motiverar att objektet håller visst naturvärde.
Inventerare	Kirsi Jokinen



Naturvärdesobjekt	3 Rönnallé
Naturvärdesklass	4 Visst naturvärde
Längd (m)	40
Naturtyp	Skog och träd
Biotop	Allé
Naturvårdsarter	-
Artvärde	Eftersom inga naturvårdsarter eller högre artrikedom påträffades bedöms artvärdet vara obetydligt.
Biotopvärde	Allén skapar variation i en stadsmiljö och bedöms därmed hålla visst biotopvärde. Bärande och blommande träd är viktiga för bland annat pollinatörer och fåglar.
Natura 2000-naturtyp	-
Beskrivning	Objektet utgörs av en allé med fem rönnar längs Fredholmogatan, vid inventeringsområdets norra gräns. Träden växer i en rabatt mellan en gångbana och en parkeringsplats. Mellan träden i rabatten växer inplanterade prydnadsbuskar. Träden är ca 20 cm i diameter i brösthöjd. Sparsamt med lavar som skrynkelav och blåslav växer på stammarna. Allén omfattas av generellt biotopskydd.
Motivering till naturvärdesklass	En samlad bedömning av biotop- och artvärde motiverar att objektet håller visst naturvärde.
Inventerare	Kirsi Jokinen



Naturvärdesobjekt	4 Allé med lind och lönn
Naturvärdesklass	4 Visst naturvärde
Längd (m)	63
Naturtyp	Skog och träd
Biotop	Allé
Naturvårdsarter	-
Artvärde	Eftersom inga naturvårdsarter eller högre artrikedom påträffades bedöms artvärdet vara obetydligt.
Biotopvärde	Allén skapar variation i en stadsmiljö och bedöms därmed hålla visst biotopvärde. Blommande träd är viktiga för bland annat pollinatörer.
Natura 2000-naturtyp	-
Beskrivning	Objektet utgörs av en allé med tre lindar och tre lönnar på en parkeringsplats. Träden är ca 20 cm i diameter i brösthöjd, förutom något träd som är lite smalare. Träden är bevuxna med vanliga lavar som blåslav, skrynkellav, slånlav, gällav och skägglav. Runt träden finns en gräsmatta. Allén omfattas av generellt biotopskydd.
Motivering till naturvärdesklass	En samlad bedömning av biotop- och artvärde motiverar att objektet håller visst naturvärde.
Inventerare	Kirsi Jokinen



Bilaga 2

VÄRDEELEMENT

I denna bilaga redovisas samtliga värdeelement som identifierades vid naturvärdesinventeringen. Detta inkluderar död ved och övriga värdeelement (Tabell 1). Samtliga koordinater redovisas i koordinatsystem SWEREF 99TM.

Tabell 1: Död ved och övriga värdeelement.

Typ av värdeelement	Beskrivning	N-koordinat	E-koordinat
Död ved	Färsk låga av gran, sågad i delar.	6611632	589348
Död ved	Låga och högstubbe av gran, bevuxna med klibbticka.	6611593	589333
Död ved	Granlåga och björklåga intill varandra.	6611541	589378
Död ved	Två granlågor.	6611595	589336
Död ved	Stående död björk med fnöschticka samt två stående döda granar.	6611599	589327
Övrigt	Rester av en stenmur/ett stenröse. Består av block bevuxna med cypressfläta och väggmossa.	6611543	589325
Övrigt	Stort block. Ett par m brett och 1,5 m högt. Bevuxen med cypressfläta.	6611503	589408
Övrigt	Stort block. Kvastmossa, cypressfläta och väggmossa växer på blocket.	6611517	589453
Övrigt	Tre stora block, bevuxna med mossa. Ca 1,5 m höga.	6611533	589484
Övrigt	En samling av stora block.	6611534	589497
Övrigt	Ca 1 m hög klippvägg.	6611502	589520
Övrigt	Stort block.	6611469	589542
Övrigt	Stort block, ca 1,5 m högt.	6611522	589317